

לא רק לדתיים מגיע לנוח בשבת

יאיר קורח, נשיא התאחדות הסוחרים הכלליים והעצמאים בישראל

לאחר שבג"ץ דן בשבוע שעבר בעתירה הנוגעת לפתיחת עסקים בשבת, מיהר עיתון "הארץ" לפרסם מאמר מערכת תחת הכותרת "הדתיים יכולים לנוח בשבת". במאמר נכתב בין היתר, כי שר הפנים לשעבר, גדעון סער לא הבין כבר אז, שאת "מתנת השבת" אפשר לתת, אבל אי אפשר לחייב אנשים לקבל.

המשפט הנ"ל ממחיש את גודל התהום, אשר פעורה בין המחנה המתנגד ליום שבת כיום מנוחה לכולם, לבין המחנה התומך בו.

אז נכון, אם חלילה יעוגן בחוק כי איש לא יחוייב לסגור את עסקיו בשבת, עם ישראל יוכל לנהור בהמוניו למרכזי הקניות ביום השבת, רשתות המזון יוכלו להיפתח ללא הגבלה ויום השבת יהפוך ליום השופינג הלאומי. אך לתסריט הזה יש עוד צד, צד ממנו אנשים בוחרים להתעלם.

חוק שעות העבודה והמנוחה שמגדיר את השבת כיום מנוחה לעסקים שאינם "בתי עינוגים", מגן על מה שהיה פעם מובן מאליו - יום מנוחה בשבוע לכולם. יום אותו יוכלו גם "החלשים" שבינינו לבלות בחיק משפחתם, משוחררים מעבודה ומאימת המתחרים, יום בו נהיה כולנו אנשים חופשיים.

לצערי בכל הקשור לסוגיית השבת, מאמר המערכת של "הארץ" התעקש להישאב לפריזמה הדתית הצרה. בסופו של דבר מקבלי ההחלטות בממשלה יאלצו להכריע בסוגיה. ועם כל הכבוד לסוגיה הדתית, בתהליך קבלת ההחלטה יהיה על המדינה להפנות את הזרקור גם על ההשלכות החברתיות והכלכליות של הסוגיה. כלומר, מתן החופש לרשתות הגדולות להיפתח בשבת, היא להכריח בעקיפין את בעלי העסקים הזעירים להמשיך ולעבוד ביום המנוחה היחידי שלהם, או לחילופין לפגוע בהם כלכלית. בניגוד לרשתות, בעל עסק זעיר אינו יכול להרשות לעצמו להעסיק עובד בתשלום בשבת. יתרה מזו, בעלי עסקים זעירים אינם מסוגלים לעמוד בקנסות העירייה המוטלים על פתיחת העסק בשבת (במידה וקיים רצון כן של העירייה לאכוף את החוק).

שבת היא של כולנו. היא שלי, היא של בעל המכולת בשכונה, והיא של הקופאי בסופר. לכולנו הזכות לבלות עם ילדינו ביום המנוחה היחידי בשבוע. השבת היא לא רק של הטייקונים, שבזמן שהם נהנים מיום המנוחה עם בני משפחותיהם, העובדים שלהם (מהמעמד הסוציו-אקונומי הנמוך ביותר) נאלצים לעבוד במקומם.

בניגוד למה שרבים מנסים לצייר, המאבק הזה אינו עניין של חרדים מול חילונים, אלא של עשירים מול עניים – מנצלים מול מנוצלים.

הקריאה לאפשר לעסקים לעבוד בשבת באמתלה לפלורליזם או ליברליות, היא לא יותר מכפייה חילונית, ודריסת זכויותיהם הבסיסיות של העסקים הזעירים והעובדים המוחלשים ביותר.

ישראל חופשית היא הרבה יותר מלאפשר לעם ישראל לקנות בשבת, מדינה חופשית היא מקום בו יש חופש לכולם, לפחות יום אחד בשבוע.